

**REGULAMIN KOMISJI DO SPRAW ETYKI W BADANIACH NAUKOWYCH
INSTYTUTU FILOZOFII I INSTYTUTU SOCJOLOGII
UNIwersytetu w Białymstoku**

1. Komisja do spraw Etyki w Badaniach Naukowych Instytutu Filozofii i Instytutu Socjologii Uniwersytetu w Białymstoku, nazywana dalej Komisją, jest zespołem doradczym powołanym w celu opiniowania projektów badań naukowych realizowanych przez pracowników i pracowniczki, doktorantów i doktorantki, studentów i studentki tych jednostek.
2. Komisja opiniuje przedłożone jej projekty badawcze w oparciu o standardy etyczne obowiązujące w naukach humanistycznych i społecznych, w szczególności:
  - Kodeks Etyki Pracownika Naukowego, Polska Akademia Nauk (https://instytucja.pan.pl/images/2020/kodeks/Kodeks_Etyki_Pracownika_Naukowego_Wydanie_III_na_strone.pdf),
  - Ethics in Social Science and Humanities, European Commission (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/6_h2020_ethics-soc-science-humanities_en.pdf),
  - Zalecenia Rady Narodowego Centrum Nauki dotyczące badań z udziałem ludzi. (https://www.ncn.gov.pl/sites/default/files/pliki/2016_zalecenia_Rady_NCN_dot_etyki_badan.pdf),
  - Międzynarodowy Kodeks Badań Rynku i Badań Społecznych, ICC/ ESOMAR (http://www.ofbor.pl/public/File/Miedzynarodowy_Kodeks_Badan_Rynku_i_Badan_Spolecznych.pdf).
3. W skład Komisji wchodzi osiem osób; są to przedstawicielki i przedstawiciele obu instytutów (trzy osoby z Instytutu Filozofii i pięć z Instytutu Socjologii), w tym osoby zajmujące się interdyscyplinarnymi badaniami z zakresu kognitywistyki.
4. Komisja powoływana jest przez Dyrektora Instytutu Filozofii i Dyrektora Instytutu Socjologii po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Naukowej Instytutu Filozofii i Rady Naukowej Instytutu Socjologii na czas trwania ich kadencji.
5. Członek/Członkini Komisji może pełnić tę funkcję przez więcej niż jedną kadencję.
6. Na pierwszym zebraniu członkowie Komisji wybierają spośród siebie Przewodniczącego lub Przewodniczącą i informują o tym rady obu instytutów.
7. Przewodniczący lub Przewodnicząca kieruje pracami Komisji, w szczególności zwołuje jej zebrania.
8. Zebranie Komisji może zostać zwołane także na wniosek czworga jej członków.
9. O terminie zebrania Komisji Przewodniczący lub Przewodnicząca informuje pozostałych jej członków przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem. W sytuacjach nagłych termin ten może zostać skrócony do czterech dni.
10. Na pierwszym zebraniu rady każdego z instytutów w danym roku akademickim Przewodniczący lub Przewodnicząca przedstawia informację na temat jej działań w roku poprzednim.

11. Przewodnicząca lub Przewodniczący może delegować innego członka lub członkinię Komisji do udziału w radzie instytutu w celu przedstawienia sprawozdania wymienionego wyżej.
12. Komisja może obradować zdalnie.
13. W posiedzeniu Komisji udział może wziąć osoba składająca wniosek, na zaproszenie wystosowane przez Przewodniczącą/Przewodniczącego w imieniu Komisji.
14. Komisja wydaje opinię w sprawie konkretnego projektu badawczego na wniosek kierownika tego projektu lub Dyrektora Instytutu właściwego dla tego projektu.
15. W przypadku projektów realizowanych przez studentów i studentki za kierownika projektu uznaje się promotora lub osobę prowadzącą zajęcia.
16. Przedłożenie projektu do opinii jest dobrowolne.
17. Wniosek o wydanie opinii należy przygotować zgodnie z formularzem (stanowiącym integralną część tego regulaminu) i wysłać na adres sekretariatu Instytutu Socjologii: isoc@uwb.edu.pl.
18. Komisja wydaje opinię dotyczącą złożonego wniosku w terminie do 30 dni od jego wpłynięcia na ww. adres (decyduje data wiadomości z potwierdzeniem otrzymania wniosku).
19. Opinia Komisji dotyczy tylko przedłożonego projektu i nie obejmuje realizacji badań.
20. Komisja dąży do przyjęcia opinii na zasadzie konsensusu, ale w przypadku kontrowersji zatwierdza ją zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy członków reprezentujących oba instytuty. W przypadku równego rozłożenia głosów „za” i „przeciw” decyduje głos Przewodniczącego/Przewodniczącej Komisji.
21. Opinia wydawana jest wyłącznie przed rozpoczęciem badań, z zastrzeżeniem pkt. 22. Za złożenie wniosku z odpowiednim wyprzedzeniem odpowiada osoba składająca wniosek.
22. W uzasadnionych przypadkach Komisja może wydać opinię w sprawie projektu już zrealizowanego lub projektu w trakcie realizacji.
23. Opinia Komisji może być: pozytywna, warunkowa lub negatywna, gdzie:
  - opinia pozytywna oznacza, że według Komisji przedstawiony we wniosku projekt spełnia wymogi etyczne stawiane badaniom naukowym w naukach humanistycznych i społecznych,
  - opinia warunkowa oznacza, że przedstawiony we wniosku projekt powinien być poprawiony w zakresie wskazanym przez Komisję i może być ponownie złożony do zaopiniowania,
  - opinia negatywna oznacza, że przedstawiony we wniosku projekt nie spełnia wymogów etycznych stawianych badaniom naukowym w naukach humanistycznych i społecznych, i w związku z tym nie będzie ponownie rozpatrywany bez wprowadzenia zasadniczych zmian w kierunku wskazanym przez Komisję.
24. W przypadku opinii negatywnej lub warunkowej Komisja przedstawia wnioskodawcy jej uzasadnienie.
25. Opinie Komisji są jawne i publikowane na stronach: www.soc.uwb.edu.pl i www.filozofia.uwb.edu.pl.

26. W przypadku opinii warunkowej projekt opiniowany jest powtórnie po wprowadzeniu wymaganych przez Komisję poprawek (w terminie 30 dni od wpłynięcia poprawionego wniosku na adres wymieniony w pkt. 17; decyduje data wiadomości z potwierdzeniem otrzymania wniosku).

27. Formularz wniosku składanego do Komisji zawiera następujące informacje:

Tytuł projektu badawczego

Dyscyplina właściwa dla projektu

Przez „dyscyplinę” należy rozumieć jedną z nauk wyszczególnionych w aktualnie obowiązującym ministerialnym wykazie dyscyplin, ewentualnie kilka z nich (przy badaniach interdyscyplinarnych).

Zespół badawczy

Prosimy uwzględnić tytuł naukowy, afiliację, informacje kontaktowe - telefon, e-mail.

Kierownik:

Zespół badawczy:

Cel zgłoszenia projektu do Komisji Etyki ds. Badań Naukowych Instytutu Filozofii i Instytutu Socjologii UwB

Np. konkurs Narodowego Centrum Nauki, inny konkurs grantowy, badania własne.

Cel badań

Prosimy określić cel badań w wymiarze teoretycznym i/lub praktycznym.

Dobór próby i sposób dotarcia do badanych (jeśli dotyczy)

Prosimy opisać sposób doboru próby i docierania do osób badanych z uwzględnieniem liczby osób badanych, danych demograficznych, kwestii anonimowości, podatności na zranienie oraz procedur ochrony danych osobowych.

Sposób uzyskania zgody badanych na udział w badaniu (jeśli dotyczy)

Prosimy o podanie informacji o sposobie uzyskiwania zgody pisemnej lub ustnej z uwzględnieniem kwestii dobrowolności i wynagrodzenia osób badanych (w przypadku osób małoletnich lub ubezwłasnowolnionych - zgody opiekunów prawnych).

Procedura badawcza, metodologia

Prosimy o szczegółowy opis procedury badawczej z uwzględnieniem stosowanych metod i technik badawczych, wyszczególnienie narzędzi i materiałów badawczych, informację czy są one chronione prawem autorskim (wraz z podaniem źródła) oraz dodatkowe informacje dotyczące np. stosowania instrukcji maskującej, procedury odkłamywania, sesji wyjaśniającej.

Ocena ryzyka dla osób badanych (jeśli dotyczy)

Prosimy o opis potencjalnego ryzyka dla osób uczestniczących w badaniu, szczególnie ryzyka dyskomfortu, cierpienia, obniżenia samooceny, podważenia zaufania do badań naukowych, a także o wskazanie innych kosztów ponoszonych przez osoby uczestniczące w badaniu (np. koszty czasowe, wysiłek fizyczny).

Ocena ryzyka i środki ostrożności po stronie badaczy

Prosimy opisać, z jakimi zagrożeniami badacze mogą spotkać się w trakcie realizacji projektu, a także w jaki sposób w ramach projektu planuje się zadbać o ich bezpieczeństwo osobiste i psychiczne (dotyczy członków zespołu badawczego oraz badaczy terenowych)?

Sposób upublicznienia wyników badań

Prosimy wskazać, jak planuje się upublicznić wyniki badań, w szczególności czy i jak będą prezentowane w środowisku naukowym i/lub szerzej popularyzowane, gdzie planowana jest ich publikacja i w jakim modelu (np. dostęp otwarty/zamknięty, licencja Creative Commons). Prosimy także opisać zasady przekazywania informacji zwrotnej o wynikach badań osobom badanym.

Potencjalne skutki upublicznienia wyników badań

Prosimy o opis możliwych pozytywnych i negatywnych konsekwencji udostępnienia wyników badań i ich wykorzystania w praktyce społecznej.

Źródła finansowania

Prosimy o wskazanie planowanych źródeł finansowania (np. podmioty prywatne, publiczne) z uwzględnieniem kwestii ich potencjalnego wpływu na niezależność badań naukowych.

28. Niniejszy Regulamin wchodzi w życie po zatwierdzeniu przez Radę Instytutu Filozofii i Radę Instytutu Socjologii.

Regulamin opracowali: mgr Paweł Chyc, prof. dr hab. Małgorzata Kowalska, dr Bartosz Kuźniarz, prof. dr hab. Janusz Mucha, dr Katarzyna Niziołek, dr Monika Rogowska-Stangret.

Regulamin przyjęto uchwałą Rady Instytutu Filozofii z dnia 27 stycznia 2021 roku oraz uchwałą Rady Instytutu Socjologii z dnia 3 lutego 2021 roku.